

I. A célok meghatározása, felsorolása

A Vidékfejlesztési Minisztérium fő feladata az agrárium, a vízügyek, valamint a természetvédelem és környezetvédelem támogatása.

Agrár- és vidékfejlesztési stratégia

Az agrárium vonatkozásában a Kormány kiemelt célja 2011-ben a fenntartható és versenyképes agrárgazdálkodás, egyúttal az élhető vidék megteremtéséhez szükséges alapok létrehozása és azok támogatása.

A rendelkezésre álló támogatási lehetőségek hasznosításával olyan integrált vidékfejlesztési programot kívánunk megvalósítani, amely elősegíti a minőségi mezőgazdaság kialakulását és alkalmazkodik a tájak eltérő természeti adottságaihoz és gazdálkodási tradícióihoz, továbbá az egyéni és családi kis- és középbirtokok meghatározó szerepére épül. Az agrárszerkezet- és termeléspolitikának a többfunkciós mezőgazdaság minőségi termelési, élelmezési és élelmiszerbiztonsági, energetikai, környezetbiztonsági és foglalkoztatási céljait kell szolgálnia.

Ezen belül az agrárgazdaság kiemelt fejlesztési céljai a vidék foglalkoztatási képességének és készségének javítása, a saját földjén gazdálkodó, környezetére, a vízkészletre, a föld termőképességének megóvására, a termelés diverzifikációjában és a kapcsolódó szolgáltatásokban üzleti lehetőséget látó kis- és közepes gazdálkodói réteg megerősítése. Célunk az is, hogy a fiatalok perspektívát, jövőképet találjanak a mezőgazdasági tevékenységben, a vidéken maradásban.

A mezőgazdasági foglalkoztatási készség javításában fontos szerepe van a mezőgazdaság finanszírozási helyzete javításának. Ennek érdekében teremtünk forgóeszköz-hitel lehetőséget a természeti csapások által sújtott gazdálkodók számára és terjesztjük ki a Széchenyi kártyát az agrárium vállalkozásaira. Mindez segíti a magas élők munkai igényű, munka-intenzív zöldség- és gyümölcs kultúrákat éppúgy, mint az élők munkai lekötés és hozzáadott érték növelés szempontjából értékes állattenyésztést. Az állattenyésztési ágazat helyzetének stabilizálása a támogatási rendszeren keresztül kiemelten kezelendő.

Kulcskérdés a piacra jutás, ezért a jövőben nagyobb hangsúlyt kap a nyers és feldolgozott termékek hazai piaci védelme, a hazai értékesítési lehetőségek javítása. A Kormány prioritásként kezeli a mezőgazdaságból élők számára a méltányos jövedelem elérésének lehetőségét, a mezőgazdasági termelékenység növelését, továbbá a biztonságos és növekvő arányú hazai élelmiszerkínálat megteremtését.

Fontos feladat a jövő évben is az agrár-vidékfejlesztési stratégia megvalósításában az agrárszakterületet átkaroló intézményhálózat működésének felülvizsgálata, a jelenleginél hatékonyabb feladatellátást szolgáló belső szerkezeti változások bevezetése elsősorban a mezőgazdasági szereplőkre háruló túlzottan nagymértékű bürokrácia csökkentése érdekében.

Tanyafejlesztési Program

2011-től új feladatként jelentkezik a Tárcánál a Tanyafejlesztési Program. A program fő célkitűzései többek között a tanyákon élők egészséges ivóvízzel történő ellátása, a

vízminőségi vizsgálatok költségeinek fedezése, a tanyás térségek rossz állapotú föld és dűlőútjainak karbantartása, a tanyás térségek közbiztonságának erősítése, a tanyák energiaellátásának javítása, alternatív energiaforrások felhasználásának támogatása, tanyafelújítások, eszköz, épületállomány megújítások, a tanya- és falugondnoki szolgálat, ellátórendszerek megerősítése, valamint a helyi piacok fejlesztése, térségi nagybani piac kialakítása, önkormányzatokkal közös tanyasi élelmiszerbolt-hálózat kialakítása.

Új Magyarország Vidékfejlesztési Program

Szintén kiemelt jelentősége van az agrár-vidékfejlesztési stratégia megvalósításában az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programnak (ÚMVP). A program célja többek között a munkaközpontú gazdaság megteremtése, melynek keretében számos munkahely jöhet létre a mezőgazdaságban is. További fontos célkitűzése a helyi kis- és közepes méretű mezőgazdasági vállalkozások, feldolgozó üzemek belső és uniós forrásokra támaszkodó fejlesztése, valamint olyan fejlesztések és beruházások megvalósítása, melyek lehetővé teszik, hogy a magyar gazdák jó minőségű élelmiszerrel láthassák el a piacot. A program megteremti a lehetőséget a helyben termelt, illetve ott előállított élelmiszerek közvetlen biztonságos és gazdaságos értékesítésének.

Az agrárium humán tőke fejlesztése céljából több jogcím felülvizsgálatát követően új, módosított jogcímeik indítása várható, továbbá 2011-ben elindulhatnak a kísérleti projektek is.

Fenntartható fejlődés, „zöldebb Magyarország”

A Tárca másik fontos célkitűzése a természetvédelemmel és környezetvédelemmel összefüggésben jelentkezik. A lakosság életminőségének javításához, az egészséges környezethez való alkotmányos jog érvényesítéséhez, a társadalom és a gazdaság fejlődéséhez kulcsfontosságú feltételeket jelent a természeti erőforrások fenntartható használata, a környezet minőségének javítása, a természeti örökség megőrzése és a környezeti biztonság megerősítése, melyek a környezetvédelmi szakterület legfőbb cselekvési területeit képezik. A tárca a 2011. évben egyrészt folytatja a korábbi években megkezdett programok megvalósítását, biztosítja a hazai, EU-s és nemzetközi jogszabályokból adódó kötelezettségek teljesítését, másrészt számos területen tervez előrelépni a fenti célok megvalósításának elősegítése érdekében.

A fenntarthatósági elvek érvényesítése, a környezettudatosság erősítése

A Nemzeti Környezetvédelmi Program a környezetügy átfogó hatéves időszakra (2009-2014) vonatkozó keretprogramja, mely integráns része a nemzetgazdaság tervezési rendszerének. Kiemelt feladat a környezettudatosság erősítése, az energiatakarékosság- és hatékonyság javítása, a természeti erőforrások fenntartható használata, a stratégiai vízkészletek, termőtalajok és természeti értékek védelme.

Az összehangolt környezeti tudásmenedzsment tevékenység célja a fenntartható életmód és fogyasztás elterjedésének támogatása, ennek részeként a szükséges ismeretek, információs rendszerek biztosítása, valamint a szakmai háttér és a társadalmat megszólító programok folyamatos kiszélesítése. E cél hatékony

megvalósítását környezeti tudáslánc program segíti elő az érintettek széles körű bevonásával.

A települési életminőség és a települési környezetminőség javítása

Folytatódik az Ivóvízminőség-javító Program és a Nemzeti Szennyvízelvezetési- és tisztítási Megvalósítási Program ütemezett megvalósítása.

A korszerű hulladékkezelési létesítmények kialakítását EU támogatás segíti (KEOP, GOP, ROP). Egyéb hazai (hulladékelhagyás felszámolása, zöld fesztivál, társadalmi szervezetek) és külföldi (svájci, norvég alap) támogatási források szintén szolgálnak hulladékgazdálkodási célokat is. A hulladékokkal kapcsolatos adatszolgáltatás és az információk nyilvánosságának elősegítése érdekében folytatódik a Hulladékgazdálkodási Információs Rendszer működtetése, továbbfejlesztése, bővítése és más rendszerekkel való kapcsolatának megvalósítása.

A veszélyes anyagokkal és készítményekkel kapcsolatos hazai szabályozási feladatok ellátásában való közreműködés mellett a tárca kezdeményezi a történelmi növény védőszer hulladék begyűjtését és ártalmatlanítását célzó, korábban 5 megyére kiterjedő akciók folytatását.

A természeti erőforrások és értékek megőrzése

Az EU Víz Keretirányelv előírásai szerint a tagállamoknak 2015-ig „jó állapotba” kell hozniuk a felszíni és felszín alatti vizeket, és fenntarthatóvá kell tenni ezt a jó állapotot. A vízgyűjtő-gazdálkodási tervek tartalmazzák azokat az intézkedéseket, amelyek eredményeként a jó állapot (bizonyos kivételektől eltekintve) elérhető. 2011. évi kiemelt feladat az intézkedési programok végrehajtásának előkészítése, valamint a vizek állapota rendszeres megfigyelésének folytatása és a monitoring rendszerek folyamatos bővítése.

A felszín alatti vizek mennyiségi és minőségi készleteinek védelme stratégiai szintű feladat, hiszen a hazai lakosság ivóvízellátása döntően (97%) e forrásból történik. Az ivóvízbázis-védelmi program folytatását EU-s és hazai források biztosítják.

2011-ben is kiemelt feladat a nemzeti parkok természetvédelmi és térségfejlesztő szerepének erősítése, az értékörzés elsődlegessége mellett a bemutatás, ismeretterjesztés lehetőségeinek bővítése (pl. a védett természeti értékek és élőhelyek állapotának javítását szolgáló élőhely rekonstrukciók, ökoturisztikai fejlesztések, közmunkaprogramok megvalósítása). Folytatódik a Natura 2000 hálózat működtetése.

Folytatódik az EU-ban gyakorlatilag egyedülálló Nemzeti Biodiverzitás-monitorozó Rendszer működtetése, melyhez a szakmai feladatok bővülése folytán számtalan egyéb monitorozó program csatlakozott.

A fenntartható termelés és fogyasztás elősegítése

A tárca elősegíti az EU Környezettechnológiai Cselekvési Tervben foglalt intézkedések tagállami szintű megvalósítását és ösztönzi a környezettechnológiák hazai elterjesztésének, a kapcsolódó fejlesztéseknek, beruházásoknak támogatását.

A tárca 2011-ben is részt vesz az EU öko-címke, illetve az EMAS bizottságok munkájában, az új öko-címke minősítési kritériumok és az EMAS útmutatók kidolgozásában, valamint biztosítja a hazai öko-címke és környezetbarát minősítő rendszerben beérkezett pályázatok elbírálását, a minősítések odaítélését.

A környezetbiztonság javítása

2011. évi kiemelt feladat a hazai vízgazdálkodási rendszer működésének alapját képező vízépítési nagyműtárgyak rekonstrukciója, üzemképességének biztosítása. A műtárgyak alapvető fontosságúak az érintett térségek öntözővíz kivételének biztosításában és az árvizek levezetésében.

A Tisza felső vízgyűjtőjén (Ukrajnában) az utóbbi években több olyan beavatkozás történt, amely az Ukrajna területén lévő települések biztonságát növeli ugyan, de a levonuló árvizek karakterisztikáját úgy változtatja meg, hogy azok a magyarországi területeken jelentősen megnövelik az árvízveszélyt. Ezért fel kell gyorsítani a Felső-Tiszai védmű-rendszerek fejlesztését.

Az Országos Környezeti Kármentesítési Program a földtani közegben és a felszín alatti vizekben hátra maradt, akkumulálódott szennyeződések felderítését, a szennyeződések mértékének feltárását, felszámolását, illetve újabb szennyeződések kialakulásának megakadályozását szolgálja. EU támogatással folytatódik a szennyezett területek környezeti kármentesítése.

Környezetfejlesztési célok érvényesítése

A tárca kiemelt célja az Új Magyarország Fejlesztési Terv Operatív Programjaiban, az EU Területi Együtműködési Programjaiban a környezetfejlesztési célok érvényesítése (részvétel az OP-k, a végrehajtásuknak keretet adató akciótervek, és a meghirdetésre kerülő pályázati csomagok tervezésében és végrehajtásának értékelésében). A Svájci Megállapodás Programban rögzített környezetvédelmi prioritásterületek céljainak megvalósítását a tárca koordinálja és működteti a román-magyar Kormányülés által felállított nemzetközi projektek és programok állandó munkacsoportot.

II. A célok megvalósításához rendelkezésre álló erőforrások 2011-ben

A költségvetési szervek 2011. évi tervezett támogatási előirányzata 58.226,5 millió forint, a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatoké 138.701,1 millió forint.

A fejezeti kezelésű előirányzatokból a legjelentősebb nagyságrendűek a vidékfejlesztési és uniós előirányzatok, valamint az agrár nemzeti támogatások, állat- és növénykártalanítás szakterület előirányzatai.

A központosított bevételek 2011. évre előirányzott összege 37.954,0 millió forint.

A tárca 2011. évre tervezett létszámkeret összesen 19.932 fő.

Millió forintban

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Engedélyezett létszám (fő)
Költségvetési szervek	110.793,0	52.566,5	58.226,5	19932
1. cím Vidékfejlesztési Minisztérium igazgatása	6.030,1	38,9	5.991,2	738
2. cím Szakigazgatási intézmények	29.018,8	14.585,2	14.433,6	4882
3. cím Földhivatalok, Földmérési és Távérzékelési Intézet	22.984,6	22.984,6	0,0	4112
4. cím Állami Ménesgazdaság	299,1	126,1	173,0	53
5. cím Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal	9.654,1	50,0	9.604,1	1152
6. cím Mezőgazdasági közép-fokú szakoktatás és szaktanácsadás intézményei	5.744,9	1.703,9	4.041,0	1526
7. cím Közművelődési intézmények	595,1	107,0	488,1	138
8. cím Agrárkutató intézetek	3.488,5	1.670,4	1.818,1	665
9. cím Agrármarketing-Centrum	178,3	11,0	167,3	25
10. cím Génmegőrzési Intézmények	434,1	107,4	326,7	89
12. cím Országos Meteorológiai Szolgálat	1.786,6	1.101,0	685,6	224
13. cím Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság	868,8	80,1	788,7	95
14. cím Nemzeti park igazgatóságok	5.759,0	3.279,3	2.479,7	693
15. cím Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervek	8.920,3	3.833,5	5.086,8	1573

16. cím Környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok	14.030,7	2.888,1	11.142,6	3822
17. cím Nemzeti Földalapkezelő Szervezet	1.000,0	0,0	1.000,0	145
Fejezeti kezelésű előirányzatok	287.162,7	148.461,6	138.701,1	
Vízügyi ágazat	7.397,8	0,0	7.397,8	
Környezet- és természetvédelmi ágazat	2.355,0	0,0	2.355,0	
Agrár ágazat célelőirányzatai	7.818,7	1.500,0	6.318,7	
Agrár nemzeti támogatások, állat- és növénykártalanítás szakterület	62.393,8	2.000,0	60.393,8	
Vidékfejlesztési és uniós előirányzatok	207.061,6	144.961,6	62.100,0	
Fejezeti tartalék	135,8	0,0	135,8	

III. A célok elérésének módja a felügyelt ágazatokban

III.1. Intézményekkel történő feladatellátás ágazatonként

A Vidékfejlesztési Minisztérium kiterjedt intézményhálózattal rendelkezik - 19.932 fővel -, mely eredményesen támogatja a Tárca által felügyelt ágazatokat.

Az intézményhálózatának teljes támogatási előirányzata 58.226,5 millió forint, illetve további 52.566,5 millió forint tervezett bevétellel, vagyis összesen 110.793,0 millió forint kiadással gazdálkodik.

Új címként jelenik meg 2011. évtől a Nemzeti Földalapkezelő Szervezet, valamint kiemelésre kerülnek külön címen a Génmegőrzési intézmények. Előreláthatólag további változásként fog jelentkezni, hogy 2011-től a Földhivatalok és az MgSzH megyei szervei a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium (továbbiakban KIM) fejezetében szerepelnek, és a Kormányprogrammal összhangban a Kormányhivatalok részeként látják el feladataikat, ugyanakkor a szakmai irányítást továbbra is a Vidékfejlesztési Minisztérium látja el.

A Vidékfejlesztési Minisztérium intézményei ágazatonként, szakterületenként:

1. Agrár-szakigazgatás intézményei

- 1.1. Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (továbbiakban MgSzH)
- 1.2. Magyar Élelmiszer-biztonsági Hivatal (továbbiakban MÉBIH)
- 1.3. Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (továbbiakban MVH)
- 1.4. Nemzeti Földalapkezelő Szervezet (továbbiakban NFA)
- 1.5. Földmérési és Távérzékelési Intézet (továbbiakban FÖMI)

2. Agrármarketing feladatokat ellátó intézmény

- 2.1. Agrármarketing-Centrum (továbbiakban AMC)

3. Agrár-szakoktatás és közművelődés intézményei

- 3.1. Mezőgazdasági középfokú szakoktatás és szaktanácsadás intézményei
- 3.2. Közművelődési intézmények

4. Agrárkutató és génmegőrzés intézményei

- 4.1. Állami Ménesgazdaság
- 4.2. Agrárkutató intézetek
- 4.3. Génmegőrzési intézmények

5. Környezet és természetvédelemi ágazat intézményei

- 5.1. Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervek
- 5.2. Nemzeti Park Igazgatóságok
- 5.3. Országos Meteorológiai Szolgálat

6. Vízügyi ágazat intézményei

- 6.1. Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság

6.2. Környezetvédelmi és vízügyi igazgatóságok

7. A Vidékfejlesztési Minisztérium központi igazgatása

1. Agrár-szakigazgatás intézményei

1.1. Az MgSzH felépítését illetően várhatóan jelentős változás következik be 2011. évben, melynek háttérében a Kormányhivatalok létrehozása, ezáltal az MgSzH megyei, területi irodáinak KIM költségvetésben való megjelenítése áll. A Hivatal 2011-ben is mint országos hatáskörű szerv jár el növénytermesztési, talajvédelmi, állategészségügyi, tenyésztési, erdészeti, vadászati, halászati, takarmányozási, borászati hatóságként, valamint növényvédelmi, mezőgazdasági igazgatási, élelmiszer-biztonsági szervként, zöldség-gyümölcs minőség-ellenőrzési szervként. További kiemelt célként jelentkezik, hogy a gazdálkodók az eddiginél is gyorsabban jussanak hozzá a számukra szükséges információkhoz, illetve egységes eljárásrendek alapján hatékonyabb legyen az ügyintézés.

2011. évben az MgSzH teljes kiadási előirányzata 28.882,5 millió forint a 2010. évvel megegyezően. A Hivatal 50%-ban bevételből gazdálkodik, melynek forrásaként főként a hatósági eljárási díjak szolgálnak. 2011. évtől egyrészt a bioüzemanyagok forgalmazásával és alapanyagainak termelésével kapcsolatos igazgatásslátszóltatási díjak, valamint a tanúsítványok kiállításának díjai jelentkeznek új bevételi forrásként, másrészt folytatódnak a 2010. év második felében megkezdett másodlagos élelmiszervizsgálat és a tisztességtelen piaci magatartás ellenőrzései, melyek szintén jelentős bírságbevételt eredményeznek a Hivatal számára.

1.2. A MÉBIH elsődleges feladata a nemzetközi és hazai kapcsolattartás, koordinálás, kommunikáció és az egészségi kockázat becslés az élelmiszer- és takarmánybiztonság vonatkozásában. Nemzetközi kapcsolattartó szerepéből következően rendszeresen együttműködik az Európai Unió központi- és tagállami szervezeteivel. A 18 fővel működő szervezet tisztán támogatásból gazdálkodik 136,3 millió forint összegben.

1.3. A Kormány által is kiemelt célként jelentkez az Európai Unió támogatások maximális kihasználása, és ehhez a nemzeti önrész biztosítása. Ezzel összefüggésben az MVH látja el a közösségi és a nemzeti forrásból folyósított mezőgazdasági, agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatások igénybevételével és a közös agrárpolitika egyéb, támogatás kifizetésével nem járó piacsabályozási intézkedésekkel kapcsolatos feladatokat. Ezen intézkedésekkel összefüggő hatósági eljárásban első fokon az igazgatóságok, másodfokon a Hivatal központi szerve jár el. A Hivatal ellátja az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (a továbbiakban: EMVA) és Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból (a továbbiakban: EMGA) finanszírozott támogatások és egyéb intézkedések tekintetében a kifizető ügynökségi, valamint egyéb – ennek keretén belül az Európai Halászati Alap (EHA) – jogcímek végrehajtásával, és

fejlesztésével összefüggő feladatokat. A Hivatal ellátja a jogszabályban meghatározott körben és módon az egyes nemzeti támogatások igénybevételével és végrehajtásával összefüggő feladatokat.

Az 1.152 fő engedélyezett létszámmal működő MVH szinte teljes egészében támogatásból gazdálkodik, a teljes kiadási előirányzata 9.654,1 millió forint (ebből 9.604,1 millió forint a 2011. évi támogatás összege).

- 1.4. A Nemzeti Földalapkezelő Szervezet 2010. szeptember 1-jén alakult, így 2011-ben elsődleges feladata a szervezet hatékony, szabályozott működésének teljes körű kialakítása annak érdekében, hogy a birtokpolitikai irányelvekben foglalt feladatok hosszútávon, maradéktalanul végrehajtásra kerüljenek. Ezért az irányelvek végrehajtása érdekében szükséges, a termőföld tulajdonviszonyait megváltoztató jelentősebb allokációt az NFA nem tervez. 2011. évben kiemelt prioritás – a földbirtok-politikai irányelvek következetes betartása mellett - a működéséhez szükséges naprakész vagyonszámterv kialakítása és vezetése, mely további biztosítékul szolgál arra, hogy a föld - e rendkívül korlátozott mennyiségben rendelkezésre álló természeti erőforrás - mint nemzetstratégiai érték ne tűnjön el, arról naprakész és pontos információk álljanak rendelkezésre. Az NFA vagyoni körébe tartozó összes földterület jelenleg mintegy 1,8 millió hektár. A fő hangsúly 2011. évben a nyilvántartások rendezése, a földvagyon érdemi számbavétele. A Nemzeti Földalappal való gazdálkodás 2011. évi tendenciáit alapvetően a Nemzeti Földalapról szóló 2010. évi LXXXVII. tv-ben rögzített földbirtok-politikai irányelvek határozzák meg. Az NFA rábízott vagyonát külön vagyonefejezet (XLIV. fejezet) tartalmazza, így a Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetben (XII. fejezet) csak a működési költségek jelennek meg. Az NFA működési költségvetése, mely tisztán támogatásból finanszírozott, 1.000,0 millió forint, létszáma 145 fő.
- 1.5. A földügyi szakigazgatás közhatalmi intézményeinél 2011-től várhatóan jelentős változás, hogy a Földhivatalok átkerülnek a KIM fejezetbe, ahol a megalakuló Kormányhivatalok részeként látják el továbbra is feladataikat. A szakmai irányítás, illetve a Földmérési és Távérzékelési Intézet a Tárcánál marad. Utóbbi 2011-ben is a jogszabályokban meghatározott ingatlan-nyilvántartással, földhasználattal, földvédelemmel, földértékesítéssel, földértékeléssel, földminősítéssel, földméréssel és térképészettel kapcsolatos hatósági feladatokat látja el, valamint közreműködik a Nemzeti Kataszteri program végrehajtásában. 2011. évben jelentős többletfeladatként jelentkezik a FÖMI-nél az Országileltár elkészítése, melyről a 1172/2010. (VIII. 18.) Korm. határozat rendelkezik. Ennek hazai forrása, közel 6.000,0 millió forint a Vidékfejlesztési Minisztérium, a nemzeti Földalapkezelő Szervezet és a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium költségvetését terheli, valamint további uniós forrásbevonásra is sor kerül. A FÖMI engedélyezett létszáma 189 fő, 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 1.506,2 millió forint, mely teljes egészében saját bevétellel finanszírozott.

2. Agrármarketing feladatokat ellátó intézmény

2.1. Az AMC a marketing eszközeivel segíti a magyar agrártermékek bel- és külpiazi értékesítését, ösztönzi a magyar mező- és élelmiszergazdaság termékeinek hatékonyabb és gazdaságosabb előállítását, értékesítését és forgalmazását. Elősegíti a magyar élelmiszergazdaságban a korszerű kereskedelmi módszerek terjedését, a marketingszemlélet erősödését. Közreműködik az ország agrárkínálatának formálásában, a magyar áruk exportképességének növelésében. Legjelentősebb terület a termékprogramok támogatása: elsősorban a hús, baromfi, zöldség-gyümölcs, tej, pálinka ágazatok közösségi marketingakcióinak támogatására kerül sor, várhatóan mintegy 2.000,0 millió forint összegben. Az intézmény feladatait 178,3 millió forint működési kiadás mellett 25 fővel látja el.

3. Agrár-szakoktatás és közművelődés intézményei

3.1. Az ágazati szakképzés kiemelt fontosságú a gazdálkodók, mezőgazdasági vállalkozók képzésében, alapját szolgálja a szakmai műveltség terjesztésének, a közép- és felsőoktatásnak, a tudományos kutatásnak is. A Kormány nemzeti programjában a vidékfejlesztés, az ennek érdekében megvalósítandó oktatás fejlesztése elengedhetetlen. A hiányzó szakmai felkészültség veszélyeztetheti a Kormány elképzelésének végrehajtását, a vidékfejlesztés céljainak elérését.

Mindezek figyelembevételével a Tárca 2011. évben kiemelt fontosságúnak tartja az agrár-szakoktatás színvonalának emelését, azaz a Tárca által felügyelt 18 szakiskola kiemelt szakmai és pénzügyi támogatását, hogy így - többek között - az állattenyésztés, növénytermesztés, falusi vendéglátás, élelmiszeripar, kertészet, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, mezőgazdasági gépészet, földmérési, térinformatikus színvonalas képzései révén szolgálja az agráriumban dolgozó, és abból élő lakosság művelődését, és közvetett módon azok megélhetését is.

További fontos feladatuk a szaktanácsadás, a tanüzemi mintagazdaság, a bemutató-gazdaság, a logisztikai központ működtetése. Az intézmények az adott régió fontos képzési, továbbképzési, szaktanácsadási és információs bázisai.

A Tárca által felügyelt szakképzési intézményhálózatban várhatóan 6.048 fő fog tanulni, ezen felül 4.550 fő fog a felnőttképzésben részt venni.

Az agrár-szakoktatás intézményei címhez, szakterülethez tartozó további intézmény a Vidékfejlesztési, Képzési és Szaktanácsadási Intézet (továbbiakban VKSZI), amely segít ellátni, a közoktatási és szakképzési törvényben megfogalmazott, a szakképzésért felelős miniszter feladatkörébe tartozó (szakmai tankönyvek, képzési dokumentumok, központi tantervek kiadása, központi vizsgakövetelmények és központi tételek elkészítése, kiadása, szakmai tanulmányi versenyek, szaktanári továbbképzések szervezése stb.) feladatokat.

A VKSZI - korábbi átszervezését követően - a vidékfejlesztés hazai fejlesztő-szolgáltató intézménye, és közreműködő szervezetként működik közre az EMVA, illetve az ÚMVP végrehajtásában, valamint a vidékfejlesztésben érintett szereplők információs hálózatba való foglalását célul kitűző Magyar Nemzeti Vidéki Hálózat (MNVH) munkaszervezetét alkotó Állandó Titkárság feladatainak ellátásában.

Az intézmények feladataikat 1.526 fős engedélyezett létszámmal (ebből 1.475 fő az agrár-szakképző intézeteknél, 51 fő a VKSZI-nél), 5.744,9 millió forint kiadás teljesítése mellett látják el.

- 3.2. Az ágazathoz tartozó közművelődési intézmények, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum és az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központ egyedülálló, országos feladatot töltenek be a hungaricumok bemutatásában, a hagyományok ápolásában, az ország agráremlékeinek megőrzésében. A közművelődésben betöltött szerepük túlmutat az ágazat érdekein, a nemzeti múlt, a vidék és a mezőgazdaság történelmének bemutatása mellett a tudományos kutatás, az információs rendszer szélesítésének elengedhetetlen intézményrendszerét alkotják. Nemzetközi kapcsolataikkal, a külföldi tudományos lapok, kiadványok terjesztésével a termelés fejlesztésének fontos bázisai.
- Az engedélyezett létszám a Magyar Mezőgazdasági Múzeum esetében 105 fő, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár és Dokumentációs Központnál 33 fő. Az intézmények összességében 595,1 millió forint kiadási előirányzattal rendelkeznek, melynek közel 18%-a bevétellel finanszírozott.

4. Agrárkutatás és génmegőrzés intézményei

- 4.1. Az Állami Ménesgazdaság a magyar lovas kultúra utolsó közvetlenül állami gondozásban megtartott intézménye, a világhírű lipicai és gidrán fajták, valamint a hozzájuk kötődő lótenyésztési kultúra megőrzését szolgálja. A ménesbirtok szakmai és turisztikai vonzásával hozzájárul a térség fenntartásához, a magyar lovas hagyományok és kultúra megismertetéséhez. Az 53 fővel működő Ménesgazdaság 2011. évi kiadási előirányzata 299,1 millió forint, mely 42%-ban saját bevétellel fedezett.
- 4.2. Az agrárkutató intézetek működésének támogatása a magyar mezőgazdaság fejlődésének záloga. A különböző szakterületeken működő intézmények a vidékfejlesztés komplex rendszerének tudományos és szellemi alapját képezik. A mezőgazdasági kutatás- és fejlesztés elsősorban a hatékony termelés fejlesztésére irányul, azonban egyre nagyobb hangsúlyt kapnak a környezeti szempontok.
2011. évben 7 önállóan működő és gazdálkodó agrárkutató intézet tartozik a minisztériumhoz, ugyanakkor az Állattenyésztési és Takarmányozási Kutatóintézetből 2010. november 1-jével a Kormány programjával összhangban, felügyeleti döntés alapján kivált a Kisállattenyésztési Kutatóintézet és Génmegőrzési Koordinációs Központ.
- A kutatóintézetek 2011. évi kiadási előirányzata 3.488,5 millió forint, mely 48%-ban saját bevétellel fedezett.
- 4.3. A Vidékfejlesztési Minisztérium a Kormányprogrammal összhangban nagy hangsúlyt fektet a hazai génbank hálózat rendszerének helyreállítására, javítására és a mezőgazdaság sokszínűségének megőrzése érdekében régi növény- és állatfajtáink - mint nemzeti örökségünk - megőrzésére. Ezt a célt szolgálja a 2010.

november 1-én kiválással létrejövő két új, a természet és vadon élő növényekkel, valamint az őshonos háziállatokkal kapcsolatos génmegőrzési tevékenységet koordináló intézmény, a Növényi Diverzitás Központ, és a Kisállattenyésztési Kutatóintézet és Génmegőrzési Koordinációs Központ.

A génmegőrzés intézményei 2011. évben 434,1 millió forinttal gazdálkodhatnak, mely 25%-ban saját bevétellel fedezett.

5. Környezet- és természetvédelemi ágazat intézményei

5.1. Környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervek (továbbiakban a Felügyelőségek) alaptevékenységüket a környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 347/2006. (XII.23.) Korm. rendeletben foglaltaknak megfelelően látják el.

A Kormányrendelet alapján környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatóságként, illetve szakhatóságként, környezetvédelmi igazgatási szervként – a rendeletben meghatározott kivételekkel – járnak el. Feladatuk továbbá a hatósági tevékenység ellátásához szükséges laboratóriumok működtetése. Feladatkörükkel összefügg az Országos Környezetvédelmi Információs Rendszer működéséhez szükséges adatok gyűjtése is.

Az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőség illetékessége az ország egész területére kiterjed. Közigazgatási eljárásban a 10 felügyelőség felettes, valamint felügyeleti szerve. Fő feladatként gyakorolja a külön jogszabályokban meghatározott elsőfokú, valamint a területi szervek, azaz a felügyelőségek elsőfokú eljárása esetén a másodfokú hatósági, szakhatósági jogköröket. Hatósági tevékenysége mellett ellátja az ezzel összefüggő szakmai, jogi, háttérintézményi és nemzetközi feladatokat is. Közreműködik az IMPEL környezetvédelmi felügyelői információs hálózatának munkájában és megkeresés alapján a hazai környezetpolitika és stratégia kialakításában. Ellátja a környezetvédelmi, vezetési és hitelesítési rendszer (EMAS) nyilvántartásával kapcsolatos feladatokat. Ellátja a szén-dioxid kibocsátási egységek engedélyezésével és az ezekkel való kereskedéssel összefüggő hatósági feladatokat, és vezeti az előírt nyilvántartásokat.

A Felügyelőségek 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 8.920,3 millió forint, melynek forrása 3.833,5 millió forint bevétel és 5.086,8 millió forint költségvetési támogatás. Létszámuk összesen 1.573 fő. Működési bevételeik 49%-át az igazgatási szolgáltatási díjak, 29%-át a bírságbevételek adják.

A környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi hatósági szervezetrendszer 10 speciális illetékességű környezetvédelmi, természetvédelmi és vízügyi felügyelőségből és az Országos Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Főfelügyelőségből áll. A területi szervek az alábbiak:

Alsó-Tisza-vidéki KTVF, Dél-dunántúli KTVF, Észak-dunántúli KTVF, Észak-magyarországi KTVF, Felső-Tisza-vidéki KTVF, Közép-dunántúli KTVF, Közép-Duna-völgyi KTVF, Közép-Tisza-vidéki KTVF, Nyugat-dunántúli KTVF, Tiszántúli KTVF.

Az intézményrendszerben változás nem következett be.

5.2. Nemzeti Park Igazgatóságok állami alaptevékenységük körében ellátják a védett és fokozottan védett természeti értékek, védett és fokozottan védett természeti területek, a Natura 2000 területek, valamint a nemzetközi természetvédelmi egyezmény hatálya alá tartozó területek és értékek természetvédelmi kezelésével kapcsolatos feladatokat. Szervezik és irányítják az igazgatóságok szervezetében működő természetvédelmi őrszolgálatot. Végzik a vagyongazdálkodási feladatokat a vagyongazdálkodásukban lévő kincstári vagyontárgyak tekintetében, illetve ellátják a miniszter körzeti erdő- és vadgazdálkodási tervvel kapcsolatos jogkörét érintő előkészítő feladatokat.

Ellátják továbbá a természetvédelmi kutatással, az élőhelyek kialakításával és fenntartásával, valamint a sérült, károsodott élőhelyek helyreállításával, rehabilitációjával kapcsolatos feladatokat, vezetik a működési területükön lévő védett természeti területek és természeti értékek nyilvántartását, gondoskodnak a természetvédelmi célú nyilvántartások vezetéséhez szükséges elsődleges és másodlagos adatgyűjtésről, illetve működtetik a feladatkörükkel összefüggő területi monitoring és információs rendszert, együttműködnek más információs és ellenőrző rendszerekkel.

Természetvédelmi oktatási, nevelési és ismeretterjesztési tevékenységeket is ellátnak, valamint természetvédelmi bemutató és oktatási létesítményeket működtetnek.

Közreműködnek az erdővagyon-védelmi tevékenységben, a természetvédelmi szempontból védetté nem nyilvánított vadonélő természetes növény- és állatvilág (vadászható, halászható vad- és halfajok) védelmében, az ősi magyar házi állatfajok és fajták megőrzésében, véleményezik a kiemelt térségekre vonatkozó, a regionális, a megyei és a kistérségi területfejlesztési koncepciót és programot, a kiemelt térségek és a megyei területrendezési tervet, a helyi építési szabályzatot, valamint a településrendezési terveket.

Az Igazgatóságok 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 5.759,0 millió forint, melynek forrása 3.279,3 millió forint bevétel és 2.479,7 millió forint költségvetési támogatás. Létszámuk összesen 693 fő. Bevételei forrásait elnyert nemzetközi pályázatok, ökoturisztikai tevékenység (pl.: látogatóközpontok, erdei iskolák, bemutatóhelyek), agrártámogatás, területek hasznóbérbe adása, kisebb mértékben természetvédelmi kezelés melléktermékeként keletkező termékek értékesítései adják.

A cím 10 intézményből tevődik össze, melyek az alábbiak:

Aggteleki NPI, Balaton-felvidéki NPI, Bükk NPI, Duna-Dráva NPI, Duna-Ipoly NPI, Fertő-Hanság NPI, Hortobágyi NPI, Kiskunsági NPI, Körös-Maros NPI, Órségi NPI. Az intézményrendszerben változás nem következett be.

5.3. Országos Meteorológiai Szolgálat tevékenységi körét a többszörösen módosított 277/2005. (XII.20.) Korm. rendelet szabályozza. Fő feladatuk a légkör állapotának, meteorológiai paramétereinek minél részletesebb és folyamatos mérése, megfigyelése. Ennek érdekében földfelszíni méréseket és megfigyeléseket, valamint légkörfizikai méréseket végeznek, magas légköri (rádiószondás) mérést folytatnak, üzemeltetik a különböző távérzékelési – időjárási radar, windprofiler

(szélradar), SODAR (hangradar), villámlokalizációs hálózat és földi műholdvevő – eszközöket. Biztosítják a mérési adatok gyűjtését, feldolgozását és a központi adatbázisba való továbbítását. Gondoskodnak a különböző mérőeszközök és automata berendezések rendszeres ellenőrzéséről, karbantartásáról, javításáról és az érzékelők kalibrálásáról.

Részt vesznek a hazai polgári repülőterek hatósági (meteorológiai) ellenőrzésének munkáiban. A főállomásaik közül Miskolc, Pécs, Szeged és Debrecen regionális információszoigálató központként is működnek. Az észlelével biztosított állomásokról az Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat segítségével lehetőség van az 1 perces automata adatok továbbítására is.

A Szoligálat feladata továbbá az operatív előrejelzési tevékenység ellátása, valamint az éghajlati adatszolgálatásra, elemzésekre vonatkozó igények kielégítése, élet- és vagyonsvédelmi előrejelzések kiadása. Különféle kéréseknek eleget téve kiszoligálják az állami, a gazdasági szféra és a média legkülönbözőbb területén tevékenykedő felhasználókat. Az előrejelzési produktumok, éghajlati tanulmányok, hatástanulmányok készítése mellett piacépítési, partnergondozási, az operatív munkát elősegítő értékelési, módszertani fejlesztési és adatbázis feltöltési feladatokat is végeznek.

Ellátja továbbá a Levegőtisztaság-védelmi Referencia Központ működtetőjeként az Országos Légszennyezettségi Mérőhálózat minőség irányítási, mérőkészülék típus alkalmassági felülvizsgálati, valamint adatközponti feladatokat is.

Az OMSZ 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 1.786,6 millió forint, melynek fedezete 1.101,0 millió forint bevétel és 685,6 millió forint költségvetési támogatás. A Szoligálat engedélyezett létszáma 224 fő.

A Szoligálat 1.001,0 millió forint eredeti bevételi előirányzata év közben 1.091,7 millió forintra módosult, teljesítés 965,2 millió forint. A tervezett bevételi előirányzat legjelentősebb tétele a HungaroControl-tól a polgári repülés kiszoligálásáért várható bevétel, illetve az energiaszektor, a közlekedési ágazat és a média számára időjárás előrejelzési, éghajlati szoligálatásokból származó bevétel.

6. Vízügyi ágazat intézményei

6.1. A Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság állami alapfeladatként a vizek kártételei elleni védelemmel, a vízgyűjtő-gazdálkodással, vízrajzi tevékenységgel, a közműves vízellátással és szennyvízkezeléssel, egyes Európai Unió források felhasználásával megvalósuló központi, valamint a kiemelt kormányzati fejlesztések megvalósításával, a központi környezetvédelmi és vízügyi nyilvántartások, illetve az informatikai rendszerek fejlesztésével és üzemeltetésével, a vízgazdálkodással és a környezetvédelemmel összefüggő múzeumi, levéltári, könyvtári tevékenységgel kapcsolatos feladatokat lát el.

Elvégzi az egyes Európai Unió és hazai források felhasználásával megvalósuló nagy és kiemelt beruházásokkal kapcsolatos beruházói és koordinációs, illetve a vízgazdálkodásban megvalósuló Környezetvédelem és Infrastruktúra Operatív Programmal (KIOP) kapcsolatos feladatokat. Ellátja az Új Magyarország Fejlesztési Terv Környezet és Energia Operatív Program (KEOP) központi és

pályázati programjainak szakmai előkészítését, illetve a központi programok megvalósítását.

Az Igazgatóság 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 868,8 millió forint, melynek forrása 80,1 millió forint bevétel és 788,7 millió forint költségvetési támogatás. Az Igazgatóság engedélyezett létszáma 95 fő. Bevétele jellemzően bérleti díjakból, múzeumi belépődíjakból, könyvtérkéskésítésből, iratmegőrzési díjból keletkezik.

- 6.2. A Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóságok alaptevékenységként véleményezik a kiemelt térségekre vonatkozó, a regionális, a megyei és a kistérségi területfejlesztési koncepciót és programot, a kiemelt térségek és a megyei területrendezési tervet, koordinálják, illetőleg közreműködnek a működési területük vízgazdálkodását érintő koncepciók és tervek elkészítésében, gondoskodnak a közcélú, állami és önkormányzati, továbbá saját célú vízi létesítmények fejlesztési, fenntartói, üzemeltetési összhangjának megteremtéséről. Közreműködnek a nemzetközi, különösen a határvízi egyezményekből adódó feladatok ellátásában, a települési ivóvízminőség-javítással, valamint a települési szennyvizek tisztításával és ártalommentes elhelyezésével kapcsolatos nemzeti és regionális programok elkészítésében, a vízügyi kutatási, oktatási, nevelési és ismeretterjesztési tevékenységben, összegyűjti és a szakterületi információs rendszerek rendelkezésére bocsátja az adatokat, továbbá együttműködik más ellenőrző és információs rendszerekkel.

Együttműködnek a helyi önkormányzatokkal, a vízgazdálkodási társulatokkal a vízgazdálkodási feladatok megoldásában, valamint ellátják a vagyongazdálkodási feladatokat a vagyongazdálkodásban lévő kincstári vagyontárgyak tekintetében.

Működtetik külön jogszabály alapján az e feladat ellátására át nem adott kizárólagos állami tulajdonban lévő vízi létesítményeket, és az állami tulajdonú felszíni vizek, vízi létesítmények kezelésének ellátásához szükséges laboratóriumokat, végzik a vagyongazdálkodásban lévő állami tulajdonú vizek szabályozását, mederfenntartását, partvédelmét.

Az Igazgatóságok 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 14.030,7 millió forint, melynek forrása 2.888,1 millió forint bevétel és 11.142,6 millió forint költségvetési támogatás. Az Igazgatóságok létszáma összesen 3.822 fő. Bevételeik jellemzően a műszaki ellenőrzési és tervezési munkákból, öntözési szolgáltatásokból befolyó díjakból, szakértői díjakból, építőipari gépszolgáltatás díjaiból, földmunkák díjaiból és kisebb részben bérleti díjakból tevődik össze.

A cím 12 intézményből tevődik össze, melyek az alábbiak:

Alsó-Duna-völgyi KÖVIZIG, Alsó-Tisza-vidéki KÖVIZIG, Dél-dunántúli KÖVIZIG Észak-dunántúli KÖVIZIG, Észak-magyarországi KÖVIZIG, Felső-Tisza-vidéki KÖVIZIG, Kőrös-vidéki KÖVIZIG, Közép-dunántúli KÖVIZIG, Közép-Duna-völgyi KÖVIZIG, Közép-Tisza-vidéki KÖVIZIG, Nyugat-dunántúli KÖVIZIG, Tiszántúli KÖVIZIG.

Az intézményrendszerben változás nem következett be.

7. A Vidékfejlesztési Minisztérium központi igazgatása

A Vidékfejlesztési Minisztérium központi igazgatásának 2011. évi tervezett kiadási előirányzata 6.030,1 millió forint, melynek forrása 38,9 millió forint bevétel és 5.991,2 millió forint költségvetési támogatás. Az Igazgatás engedélyezett létszáma összesen 738 fő.

III.2. Fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátás ágazonkénti bemutatása

Vízügyi ágazat

Központi beruházás keretében valósulnak meg az ágazatban a nem kielégítő védképességű elsőrendű árvízvédelmi művek védbiztonságának fejlesztései, a folyó- és tószabályozás, a síkvidéki, dombvidéki vízrendezés, a vízpótló és elosztó rendszerek kialakítása, a térségi vízszétosztás.

Fontos feladat az állami tulajdonú vízkárelhárítási létesítmények és a kapcsolódó infrastruktúra fenntartási, üzemeltetési feladatai, a Bős-Nagymarosi vízlépcsőrendszer megvalósításának megghiúsulásával kapcsolatos környezeti adatgyűjtő és információs rendszer működtetése, hidrológiai, vízminőségi, hidrogeológiai megfigyelések, a hullámtéri vízpótló rendszer nagyműtárgyainak és a hullámtéri mellékág rendszer létesítményeinek üzemelési és karbantartási feladatai, valamint a kisebb eróziós kimosódások megszüntetése, uszadék eltávolítása.

Kiemelt jelentőségű az árvíz-, jég-, belvív-, és aszálykár elleni védekezés, valamint a vízminőségi és környezeti kárelhárítás, az ún. preventív (megelőző, elhárító) védekezés, az előre nem látható és így nem tervezhető, havaria (természeti csapás, vagy emberi tevékenység során előállt vészhelyzet) jellegű károk megelőzése és elhárítása érdekében végzett tevékenység.

A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet VI. fejezete rendelkezik az Országos Környezeti Kármentesítési Program végrehajtásáról és irányításáról. Ennek értelmében az általános és országos feladatok ellátásáról a tárca gondoskodik.

Fejezeti kezelésű előirányzat biztosítja az ágazat intézményei részére az EU-s pályázatokhoz szükséges önerő biztosítását, mely szolgálja többek között az egyes hajózó utak áteresztőképességének javítását, az árvízi töltések, gátak és kerékpárutak közös kialakítását, a vízvédelmi jellegű öko-turisztikai, természetvédelmi feladatok ellátását.

Környezet- és Természetvédelmi ágazat

Az ágazat fejezeti kezelésű előirányzatokkal történő feladatellátása közé tartozik, hogy a vállalkozó visszaigényelheti a környezetvédelmi termékdíjról szóló 1995. évi LVI. tv. alapján meghatározott feltételek fennállása esetén a már korábban befizetett termékdíjat.

A hulladékkezelési és gazdálkodási feladatok kapcsán kell elvégezni a jogszabályi módosítások társadalmi, gazdasági és környezeti hatáselemzését, illetve a hatások elemzéséhez nélkülözhetetlen szakmai előkészítő, helyzetfeltáró munkákat. Fontos feladat továbbá a közterületen elhagyott hulladékok felszámolása, a hulladékelhagyó magatartás visszaszorítása.

A természetvédelmi érdekből eseti jelleggel elrendelt hatósági korlátozásokból, illetve a védett állat kártételéből adódó kártalanítási igények finanszírozása is az ágazat feladatai közé tartozik. Kiemelt jelentőségű továbbá a nemzetközi nyertes pályázatok önrészenek biztosítása a területi szervek esetében, ezen belül is elsősorban a nemzeti park igazgatóságoknál.

Agrárágazat célelőirányzatai szakterület

Az agrárágazat célelőirányzatai szakterülethez főként olyan támogatási célok tartoznak, melyek felhasználása a minisztérium intézményrendszerén keresztül valósul meg, de bázis jelleggel nem épülhetnek be az intézmények költségvetésébe. Ezen támogatások kisebb részét a tárca feladatainak megvalósítását segítő külső szervezetek vehetik igénybe.

A szakterület előirányzatai többek között az alábbi kiemelt feladatok ellátását szolgálják:

Magyarország FAO intézményekkel kapcsolatos szerepvállalása, nemzetközi szervezetek évről-évre történő fizetési kötelezettségként jelentkező tagdíjának a rendezése, határon túli magyar gazdákkal folytatott együttműködés erősítése, agrárkutató, tanüzemek, szakképzés támogatása, állami génmegőrzési feladatok támogatása, kis- és közepes családi gazdaságok érdekképviselőit ellátó agrár-ágazati szakmai szervezetek fennmaradását elősegítő működési támogatás, kamarák állami feladatainak működési támogatása, hegyközségi szervezetek finanszírozása, parlagfű elleni közérdekű védekezés végrehajtásának támogatása, bormarketing és minőségellenőrzés feladatainak ellátása, a tanyafejlesztési program támogatása, az MVH informatikai rendszerének működtetése, valamint az intézmények működési, finanszírozási feszültségeinek kezelése.

Agrár nemzeti támogatások, állat- és növénykártalanítás szakterület

Hazánk Európai Uniói Csatlakozási Szerződésében rögzített feltételek alapján a magyar mezőgazdasági termelők fokozatosan, évről-évre növekvő arányban részesülhetnek az EU EMGA forrásból finanszírozott közvetlen támogatásokban. Az újonnan csatlakozott és az egységes területalapú közvetlen támogatási rendszert (SAPS) választó új tagállamok 2009-ben 60%-át, 2010-ben már 70%-át kapják a régi tagállamoknak járó támogatási szintnek. Az emelkedés addig folytatódik, amíg 2013-ban el nem érjük az EU szint 100%-át. A Csatlakozási Szerződés lehetőséget ad az új tagállamoknak a közös agrárpolitika keretébe tartozó bármely támogatási rendszer alapján folyósított közvetlen támogatás nemzeti forrásból történő maximum 30%-os kiegészítésére (top up).

A kiegészítő nemzeti kifizetések egyrészt a versenyhátrány részbeni kompenzálását szolgálják, másrészt mintegy 200 ezer mezőgazdasági termelő és család esetében hozzájárulhatnak a mezőgazdasági termelés fenntartásához, ezáltal a vidék népességmegtartó szerepének megőrzéséhez is.

Nemzeti támogatásként csak az úgynevezett notifikált, az Unió által engedélyezett, illetve az uniós előírásoknak megfelelő állami támogatások működtethetők. Ezek közül nagyságrendileg a legfontosabb terület az Uniói közvetlen támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatások ún. top-up, ami a Folyó kiadások és jövedelem-támogatások előirányzat 2011. évre tervezett előirányzatából kerül finanszírozásra.

Emellett a fontosabb nemzeti finanszírozású támogatási területek a 2011.évben az alábbiak:

- A sertés és a baromfi ágazat támogatásai az állatjóléti, állategészségügyi és állathigiéniai területen működnek, és céljuk az ágazatok versenyképességének, piacon maradásának elősegítése, főleg a termelő által fizetendő állategészségügyi, megelőző és mentesítő feladatok költségeinek részbeni átvállalásával.
- Az állatjóléti támogatásokban azok a termelők részesülhetnek, akik a tenyésztés során az állatjóléti előírásokon túlmutató állatjóléti kötelezettségvállalásokat teljesítenek.
- Az egyes állatbetegségek megelőzésével, illetve leküzdésével kapcsolatos támogatások elősegítik az állatállományokat veszélyeztető egyes állatbetegségek felszámolását, figyelemmel kísérését, valamint egyes zoonózisok megelőzését.
- Az állati hulla elszállítási és ártalmatlanítási költségeinek támogatása biztosítja az állategészségügyi biztonság növelését.
- Közösségi agrármarketing programok támogatásával a Kiváló Magyar Élelmiszer védjegyes termékek ismertségének növelését, a Hungarikumok, speciális, regionális termékek, eredetvédett termékekhez kapcsolódó

termékprogramok rendezését, továbbá a belföldi és fontosabb külföldi kiállításokon való megjelenés biztosítását kívánjuk elérni.

- Agrárfinanszírozás, mezőgazdasági hitelek kamattámogatása jelentős szerepet tölt be a az agrárgazdaság finanszírozási lehetőségeinek biztosításában. A kedvezményes kamatozású agrárhitelek, a kapcsolódó kezesség-, és garanciavállalások hozzájárulnak a termelők termelési biztonságához és a jövedelmi helyzetének javításához.
- Szőlő- és gyümölcsös ültetvényekben felhasznált gázolaj jövedéki adójának de minimis támogatása, A támogatási konstrukció célja az, hogy az ágazat eltérő energiaszükségletének figyelembevételével a szőlő-gyümölcs termelő vállalkozások a korábbival megközelítően azonos támogatáshoz jussanak, amelyhez a jövedékiadó-visszatérítésnek megfelelő összegű mezőgazdasági „de minimis” támogatást igényelhetnek.
- Cukorrépa termelők nemzeti kiegészítő támogatás célja: a hazai cukorrépa termelés fenntartása a kvótához szükséges alapanyag megtermeléséhez.

A tenyészállat állomány genetikai minőségének fenntartása és javítása, tenyésztésszervezési feladatok ellátásának elősegítése. A támogatás biztosítja a hazai tenyésztő szervezetek működőképességét, megteremtve ezáltal a hazai állatfajták szakszerű nemesítésének, fenntartásának kereteit.

A nemzeti agrárkár-enyhítés feladat vonatkozásában a jelenleg működő agrárkár-enyhítési rendszer átalakítását tervezzük az utóbbi évek katasztrófa jellegű időjárási eseményei által okozott károk miatt. Cél egy olyan válság- és kockázatkezelési rendszer megvalósítása, amely az állam, a biztosítók és a termelők kockázatközösségére épül és a szükséges pénzügyi forrásokat is biztosítja.

Az erdészeti nemzeti támogatások célja az erdő természetes, illetőleg mesterséges felújítása érdekében a 2008. január 1-jét megelőzően végzett véghasználatok után keletkezett erdőfelújítási kötelezettség teljesítésének támogatása, a 2004. május 31-ig kivitelezett erdőtelepítések támogatása a befejezett állapotú erdősítések útján növelve ezzel az ország erdősültségét, valamint a többségében nem állami tulajdonú erdőterületeken folytatott erdőgazdálkodás szakmai színvonalának emelése az erdészeti szakirányítási tevékenység igénybevételén keresztül, valamint egyes erdővédelmi és közjóléti szolgáltatások biztosítása.

A vadászati nemzeti támogatás célja az Országos Vadgazdálkodási Adattár (OVA) működési költségeinek finanszírozása.

Az állat- és növénykártalanítás feladat támogatása a járványügyi vészhelyzet esetén a hatósági intézkedések megtételét teszi lehetővé, biztosítva a mezőgazdasági termelő kártalanítását az esetben, ha járványügyi veszélyhelyzet miatt kiírtásra, megsemmisítésre kerülne tulajdonában lévő állat, növény, eszköz. E forrás egyben magába foglalja az Éltv.-ben meghatározott vizsgálatok finanszírozási igényét is, mely az állategészségügy járványügyi vizsgálataihoz, valamint a növény egészségügyi

monitoring és károsító-diagnosztika, a zárlati, illetve járvány- és gradáció-elhárítási tevékenységek végrehajtásához kell.

Fejezeti tartalék

A Vidékfejlesztési Minisztérium fejezeti tartalékának összege 135,8 millió forint.

III.3. Az uniós források felhasználásának szerepe a felügyelt ágazatokban: Vidékfejlesztési uniós támogatások, Árfolyamkockázat szakterület

Az Uniós programok kiegészítő támogatásai az Európai Mezőgazdasági Garancia Alaphoz (EMGA) kapcsolódó, közvetlen uniós támogatások nemzeti kiegészítő forrásrészét tartalmazza.

Az Egyéb uniós támogatásokat kiegészítő nemzeti támogatásokhoz 6. jogcímcsoport tartozik a *Méhészeti Nemzeti Program*, az *Igyál tejet program*, az *Egyes speciális szövetkezesek (TÉSZ) támogatása*, az *Egyes állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának támogatása*, az *Iskolagyümölcs program* valamint a *Nemzeti Diverzifikációs Program*. A programok esetében a költségvetés csak a hazai támogatást tartalmazza. Az Európai Unió jogszabályokban meghatározott közösségi rész pedig, a Magyar Államkincstár által a Kincstári Egységes Számláról meghitelezésre kerülő, EU által közvetlenül térített Piaci támogatások előirányzatán került megtervezésre.

A *Méhészeti Nemzeti Program* a 2011-2013 időszakra a méhészeti ágazat uniós versenyképességének megtartását, fejlesztését, az ökológiai egyensúly fenntartását szolgálja. A méz termelésének és értékesítésének javítására irányuló intézkedések 6 fő program keretében valósulnak meg.

Az *Igyál tejet program* az önkormányzatok gyermek-étkeztetési feladatait, a hazai tejfogyasztás növelését segíti.

Az *Egyes speciális szövetkezesek (TÉSZ) támogatása* a gyümölcs- és zöldségágazat tekintetében a bizottsági rendeletek alapján, az értékesítő szervezetek működésének megerősítését és a feldolgozóipari támogatások körének szélesítését segíti elő.

Az *Egyes állatbetegségek megelőzésének és felszámolásának támogatása* az állat-egészségügyi kiadásokról szóló 90/424/EGK tanácsi határozat és az ezt módosító 2006/965/EK tanácsi határozatban meghatározott állatbetegségek felszámolását, ellenőrzését és megfigyelését segíti elő.

Az *Iskolagyümölcs program* célja a hazai gyümölcsfogyasztási szint növekedésének elősegítése és az ifjúság táplálkozási szokásainak pozitív irányba történő elmozdítása érdekében.

A *Nemzeti Diverzifikációs Programból* finanszírozott támogatás a cukorszerkezet-átalakítási programot segíti elő.

Az Uniós programok ÁFA fedezete előirányzat az uniós Bizottság élelmiszersegély programja céljaira, a Magyarország számára meghatározott keretösszeg felhasználáshoz, valamint az ÚMVP és a HOP Technikai segítségnyújtás előirányzataihoz kapcsolódó általános forgalmi adó megfizetésének a fedezetét biztosítja. ***Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program***, Európai Mezőgazdasági

Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott intézkedéscsoportok előirányzatai keretében megvalósítható intézkedések támogatására a 2011. évben összesen 192.185,6 millió forint fordítható, amelyből az EU által biztosított támogatás 142.261,6 millió forint, a nemzeti társfinanszírozási rész 49.924,0 millió forint.

Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból finanszírozott intézkedéscsoportok (tengelyek):

➤ **I. tengely: A mezőgazdaság, az élelmiszer-feldolgozás és az erdészeti ágazat versenyképességének javítása**

Az ÚMVP I. tengelyre számos támogatási konstrukciót indított el a szaktárca. Ezen támogatási konstrukciók esetében jelentős kötelezettségvállalás történt, a megkezdett beruházások és az egyéb intézkedések végrehajtása folyamatosan valósul meg.

Támogatás nyújtható az alábbi főbb intézkedésekre:

- az állattartó telep korszerűsítésére, hogy megfeleljen a trágyaelhelyezéssel kapcsolatos előírásoknak, javuljon az állattartó telepek takarmányozási, illetve műszaki színvonala, állategészségügyi és élelmiszerbiztonsági helyzete, infrastruktúrája, valamint az állattartó telepeken dolgozók munkakörülménye és munkahatékonyasága;
- kertészetben a termelőtevékenység folytatásához és a megtermelt áru tárolásához szükséges épületállomány korszerűsítése, korszerű technológiák alkalmazása a gazdálkodás összteljesítményének javítása érdekében;
- a növénytermesztés betakarítás utáni létesítményeinek korszerűsítésére (szárító, tisztító, tranzit tartály stb). A levegő-tisztaság védelmére vonatkozó szabályozás alapján a korszerűtlen eszközöket legkésőbb 2011. október 31-ig fel kell újítani, le kell cserélni;
- gyümölcshűtőberendezések telepítésére, a fajtaszerkezet korszerűsítésére, megújítására;
- fiatal gazdák támogatására a birtokstruktúra átalakításának előmozdítása, a mezőgazdasági munkaerő korstruktúrájának javítása, a vidék népességmegtartó képességének növelése érdekében.

➤ **II. tengely: A környezet és a vidék állapotának javítása**

A II. tengely általános célkitűzése a környezet és a tájképi jelleg javítása a tájgazdálkodás támogatásával. Ezen tengely keretében az agrár-környezetgazdálkodási támogatási kifizetési kérelmek beadása, valamint a kifizetés első alkalommal 2010-ben esedékes, majd 2011-től kezdve minden évben adhatnak be kifizetési kérelmet a jogosultak. Az állatjóléti jogcím keretén belül Magyarország élt a gazdasági válság hatásainak csökkentése érdekében a tejszerkezet-átalakítási támogatások lehetőségeivel, melyből 2011-ben szükséges az első kifizetések teljesítése az n+2 szabály miatt.

További támogatási lehetőségek:

- kedvezőtlen adottságú területen gazdálkodók részére a termőhelyi adottságoknak megfelelő termelési szerkezet kialakítására (annak ellenére, hogy a támogatási kérelmek – melyek egyben a kifizetési kérelmek is – beérkezése és az azokhoz kapcsolódó kifizetések éves rendszerben működnek, a gazdálkodók vállalják, hogy mezőgazdasági tevékenységet folytatnak a támogatott területeken a kompenzációs támogatás első kifizetésétől számított legalább 5 évig. A kérelmek beadására minden évben az egységes kérelemmel együtt van lehetőség);
- Natura 2000 területeken történő gazdálkodáshoz kompenzációs támogatás nyújtása gyepterületeken (az intézkedés jelentős természetvédelmi hatással jár), kérelem egyben támogatási és kifizetési kérelem is, így minden évben történik kérelembeadás és kifizetés is;
- Őshonos és veszélyeztetett mezőgazdasági állatfajták genetikai állományának tenyésztésben történő megőrzése (a kifizetési kérelmek évenkénti beadása, valamint a kifizetések 2011-től várhatóak);
- Genetikai erőforrások megőrzése (a kifizetési kérelmek évenkénti beadása, valamint a kifizetések 2011-től várhatóak);
- Erdészeti ágazat támogatásai (mezőgazdasági földterület első erdősítése, agrár-erdészeti rendszerek első létrehozása, erdő-környezetvédelmi intézkedések, erdészeti potenciál helyreállítása, erdőszerkezet átalakítás).
- Nem termelő mezőgazdasági beruházások.

Az I. és II. tengelyhez kapcsolódó kiegészítés:

A 2000-2006 programozási periódus vonatkozásában Magyarország számára a 2004-2006 periódusra irányadó Nemzeti Vidékfejlesztési Terv került jóváhagyásra. Ezen dokumentum keretében jóváhagyott és az 1320/2006 EK Rendelet I cím, 2. cikk, h pontjának i. alpontja értelmében többéves kötelezettségvállalás által érintett intézkedések (EU követelményeknek való megfelelés, Mezőgazdaság területek erdősítése, Szerkezetátalakítás alatt álló félig önellátó gazdaságok támogatása és Termelői csoportok támogatása).

➤ III. tengely: Az életminőség javítása a vidéki területeken és a diverzifikáció ösztönzése

Az intézkedéscsoport kulcsterületei a vidéki gazdaság bővülését, többek között a mikrovállalkozások humán erőforrásának és fizikai infrastruktúrájának fejlesztésével, a fejlesztések közötti egymásra épülés és szinergia erősítésével, együttműködési hálózatok fejlesztésével kívánja elérni.

Az intézkedések egy része LEADER Helyi akciócsoportokon keresztül valósul meg, amelyek az ÚMVP-ben támogatásra jogosult vidéki településeket teljesen lefedik.

➤ IV. tengely: LEADER

Kiemelt fejlesztési irány a nemzeti fejlesztési irányokkal összhangban a vidéki foglalkoztatás bővítése, a tevékenységek diverzifikálása és a helyi közösségek fejlesztése.

A Program végrehajtásában meghatározó szerepet töltenek be a LEADER Helyi Akciócsoportok (továbbiakban: LEADER HACS), melyek a program végrehajtásához kapcsolódóan számos, az Irányító Hatóság által delegált feladatot végeznek. Alapvetően – összefüggésben a III. tengellyel – négy intézkedésre épül: mikro-vállalkozások fejlesztése, turisztikai tevékenységek ösztönzése, falumegújítás- és fejlesztés, vidéki örökségmegőrzés.

A III. és IV. tengelyhez kapcsolódó kiegészítés:

A kérelemkezelési és pályázatbenyújtási rendszer felülvizsgálata és újratervezése, a kapcsolódó jogszabályi háttér megteremtése szükséges. 2011 tavaszán tervezzük az ÚMVP III. és IV. tengely intézkedéseinek megnyitását. 2010 júliusától kezdődően szükségesnek bizonyult a LEADER HACS-ok működésének teljes felülvizsgálata, melynek végrehajtása során áttekintésre kerül a LEADER HACS-ok működése, forrásfelhasználása, finanszírozása és a delegált és egyéb feladatok ellátása. A kialakult helyzet következtében új jogszabályok és eljárásrendek megalkotása szükséges. Fontos feladat a LEADER HACS-ok megszűnése problémakörének kezelése, illetve a LEADER HACS-ok fenntarthatóságának megerősítése.

➤ Technikai segítségnyújtás

Az EMVA Technikai segítségnyújtás előirányzata az eredményes végrehajtást segíti a programok előkészítésével, végrehajtásával, monitoringjával, értékelésével, kommunikálásával kapcsolatos feladatok támogatása, finanszírozása révén.

A Halászati Operatív Program támogatására a 2011. évben összesen 3.600,0 millió forint fordítható, amelyből az EU által biztosított támogatás 2.700,0 millió forint, a nemzeti társfinanszírozási rész 900,0 millió forint. A támogatás mértéke 75% Uniós, 25% hazai forrás. Az Európai Bizottság C(2008) 4684 sz. határozatában 2008. szeptember 8-án hagyta jóvá az Európai Halászati Alapból (EHA) származó közösségi támogatással összefüggő magyarországi operatív programot.

Az EHA-nak 5 prioritási tengelye van, melyek közül támogatási rendszerben Magyarország az alábbiakat alkalmazza:

➤ II. tengely: Akvakultúra, belvízi halászat, a halászati termékek feldolgozása és értékesítése

Magyarország számára fontos lehetőség. Ebben a kategóriában támogatjuk az új halastavak, tógazdaságok, halfeldolgozó üzemek építését, korszerűsítését és telepi infrastruktúrájuk fejlesztését, valamint a jogszabályi korlátozások miatt kis mértékben

a természetesvízi halászatot is. Fontos megjegyezni, hogy csak KKV-k részesülhetnek ebből a támogatásból.

➤ **III. tengely: Közös érdekeket célzó intézkedések**

Magyarország számára fontos, mert a halfogyasztás növelését elősegítő promóciót és a XXI. századi színvonalú információ áramlás és szakmai integráció javítását célzó programokat segíti.

➤ **V. tengely: Technikai segítségnyújtás**

Nagyon fontos lehetőség, mert a programot megvalósító adminisztráció munkájához ad forrást és a Program promócióját és nyilvánosságát segíti.

Az EHA támogatás a nemzeti hozzájárulással együtt a 7 éves ciklusban mintegy 47 millió euró (közel 13 milliárd forint) teljes támogatási forrást jelent Magyarország számára. 2009. március 17-én megjelent a 25/2009. „HOP végrehajtási” és a 26/2009. „HOP 2-es tengely beruházási” FVM rendelet, amelyek a Program végrehajtását, és a halászat területén nyújtható beruházási támogatások odaítélésnek feltételeit szabályozzák. A rendeleteket a 27/2010. (III.26.) FVM rendelet módosította.

A támogatási jogszabályok meghatározzák a támogatást igénybevevők körét, valamint a támogatáshoz jutás feltételeit. A támogatási jogszabálynak olyan kereteket kell teremtenie, hogy a támogatáshoz jutás diszkriminációmentes, átlátható legyen, valamint a források leghatékonyabb felhasználását biztosítsa

Az Új Magyarország Vidékfejlesztési Programban valamint a Halászati Operatív Programban rendelkezésre álló uniós források lehívása és hatékony felhasználása érdekében a kérelemkezelési és pályázatbenyújtási rendszer felülvizsgálata és újratervezése, a kapcsolódó jogszabályi háttér megteremtése folyamatban van

Az EU tagságból eredő feladatok 300,0 millió forint előirányzata biztosítja a minisztérium nemzetközi tevékenységeinek teljesítéséhez, valamint az EU tagállami működéséhez szükséges keretforrást, mind az agárügyek, mind pedig a környezetvédelmi ügyek tekintetében, valamint a projektfinanszírozást.

Az Árfolyamkockázat és egyéb EU által nem térített kiadások az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból, az Európai Halászati Alapból és az Európai Mezőgazdasági Garancia Alapból származó támogatások árfolyamveszteségeinek, valamint az intervenciós felvásárlásokhoz kapcsolódó járulékos költségek finanszírozására szolgál, 1.300,0 millió forint kiadási előirányzattal.

Budapest, 2010. november

.....
Dr. Fazekas Sándor
vidékfejlesztési miniszter

.....
Dr. Matolcsy György
nemzetgazdasági miniszter